

СИЛАБУС КУРСУ

«Теорія і методика журналістської творчості»

2021/2022 н. р

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**

Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та медіакомунікації»

Галузь знань: **06 Журналістика**

Спеціальність: **061 Журналістика**

Компонент освітньої програми – нормативна дисципліна

Рік підготовки - 1 рік, семестр – II

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Консультації: **Середа 13.30, кафедра.**

Керівник курсу – Оксана Іванівна Подаряща, доц. кафедри видавничої справи та медіакомунікацій
Контактна інформація: opodariashcha@loe.lviv.ua

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і методика журналістської творчості» — нормативна навчальна дисципліна, яка передбачає опанування студентами теорією та методикою журналістської творчості, розглянути аспекти жанрового арсеналу, змісту й елементів, поетики журналістського тексту, специфічні основи майстерності

Мета курсу: забезпечити студентів знаннями складників творчого процесу журналіста, особливостей взаємодії пізнання, аргументації, узагальнень. А також забезпечити єдність теоретичної і практичної підготовки студента, оволодіння ним навичками роботи над матеріалами різних жанрів, зокрема, особлива увага приділяється методиці підготовки журналістських матеріалів до друку, передачі в ефірі й розміщення на сайті.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
34/36	Змістовий модуль 1. Журналістський текст і соціальна практика		

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/4	Тема 1. Соціальна практика і журналістська творчість	Знати поняття журналістського тексту як органічної частини соціальної практики. Засвоїти психологію сприйняття журналістського тексту і прогнозування реакцій різних секторів аудиторії на виступ журналіста.	Питання, тести
4/4	Тема 2. Журналістика як творчий процес	Знати критерії творчої діяльності, структуру творчого процесу, його основні етапи. Засвоїти принципи роботи журналіста та формування індивідуального стилю журналіста.	Захист міні-проектів, питання
6/6	Тема 3. Складові журналістської майстерності	Вміти аналізувати факт як основу оперативного інформування. Вміти аналізувати журналістський твір. Знати художньо-публіцистичне осмислення сучасності. Засвоїти основні принципи співвідношення індивідуальної та колективної майстерності.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 4. Феномен цікавого у журналістиці	Розуміти поняття цікавого і вибір аудиторію. Знати загальні та специфічні прояви цікавого у журналістиці, свіжість та неординарність інформації. Вміти викладати інформацію у потрібній формі, врахувавши інтереси читача.	Питання, тести
6/6	Тема 5. Стандарти журналістики	Знати стандарти журналістики: баланс думок і точок зору, достовірність й точність, відокремлення фактів від коментарів, повнота, оперативність. Вміти розрізняти джерела інформації: компетентні; причетні до події; готові відповідати за сказане та перевіряти їх.	Питання, практичні
4/6	Тема 6. Факт у журналістському творі	Знати природу факту та його роль у журналістському творі.	Питання, практичні завдання
4/6	Тема 7. Методи збору інформації	Знати джерела інформації: середовище, людина, документ. Знати методи збору інформації: спостереження (відкрите і приховане, одноразове і багаторазове, запрограмоване і незапрограмоване); метод спілкування (одноразове і багаторазове, запрограмоване і незапрограмоване та інтерв'ю); соціологічні методи збору інформації.	Питання, практичні завдання, модульний контроль
48/42	Змістовий модуль 2. Методика написання журналістських матеріалів різних жанрів		
4/6	Тема 8. Методика написання журналістського твору	Знати складові майбутнього твору: втілення задуму у відповідну форму, об'єднання фактів, подій у систему	Питання, практичні завдання
4/6	Тема 9. Аргументація в журналістському творі	Знати поняття заголовку, його функції. Вміти розпочати матеріал та сформулювати план журналістського твору. Знати види лідів. Вміти написати лід як графічно чи інтонаційно виділений перший провідний абзац журналістського матеріалу.	Питання, практичні завдання
8/6	Тема 10. Інформаційні жанри.	Знати поняття замітки, жанрові різновиди замітки, структурні типи замітки та вимоги до замітки. Вміти писати замітки. Знати особливості жанру звіту. Знати специфічні риси та жанрові різновиди репортажу. Вміти писати репортаж. Знати особливості інтерв'ю та правила професійного проведення інтерв'ю	Питання, практичні завдання
8/6	Тема 11. Аналітичні жанри газетної публіцистики.	Знати специфіку аналітичних жанрів, їх систему. Знати поняття завдання, значення кореспонденції. Знати жанрові різновиди статті та вимоги до неї.	Питання, практичні завдання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
6/6	Тема 12. Художньо-публіцистичні жанри газетної журналістики.	Знати систему жанрів художньо-публіцистичної журналістики. Знати характерні ознаки замальовки. Вміти писати замальовку. Знати поняття нарису як жанру художньої публіцистики.	Питання, практичні завдання
4/6	Тема 13. Сатиричні жанри.	Знати жанрово-стильові особливості сатиричної публіцистики. Вміти розрізняти сатиричні жанри: фейлетон, памфлет, пародія, сатирична замітка, байка, гумореска, епіграф, епіграма, фейлетон.	Питання, практичні завдання
4/6	Тема 14. Творче портфоліо журналіста	Знати складові творчого процесу: накопичення інформації, визначення форми та засобу відображення; здібності і натхнення; розширення загальної ерудиції; мовна культура; уміння визначати тему; логіка викладу. Вміти презентувати портфоліо власних журналістських матеріалів.	Питання, практичні завдання, модульний контроль

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, виконання практичних завдань.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей, а також шляхом виконання практичних завдань.

В процесі практичного заняття студенти вчать формулювати концепцію видання, логічно викладати матеріал, створювати дизайн, працювати над збором інформації, підбирати оформлення видання, верстати та продумати промоцію власного видання.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками застосування методів журналістики у сфері засобів масової інформації.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, з деяких тем передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою.**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання,*
- *підсумковий контроль у формі екзамену.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація-виступ перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- кейс-метод - аналіз конкретних ситуацій, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності;
- дискусія – обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни загалом.

Підсумковий контроль зазвичай проводиться у формі екзамену, який передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу загалом, здатності комплексно, творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію, розв'язувати практичні задачі тощо.

ТАБЛИЦЯ розподілу балів за підсумковими контрольними заходами та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	80	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм академічної доброчесності, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Письмові роботи, презентації перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних заходів та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про інформацію». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
2. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
3. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>.
4. Загальна декларація прав людини, ООН. URL : <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>.
5. Правові механізми захисту джерел інформації, [Legal mechanism for protection of sources of information], сайт ГО «Інститут Масової Інформації» URL : <https://imi.org.ua/advices/pravovi-mehanizmi-zahistu-djereel-informatsiji/>.

6. Захист журналістських джерел, [Protection of Journalistic Sources], сайт ГО «Центр демократії та верховенства права». URL : <https://cedem.org.ua/analytics/zahystzhurnalistykyh-dzherel>.

Основна література:

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навчальний посібник / За заг. ред. В. Ф. Іванова. – К. : Академія української преси, 2011. – 262 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.aup.com.ua/uploads/news-demo.pdf>.
2. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. – К.: КВГІ, 2000. – С. 8-88.
3. Гриценко О., Шкляр В. Основи теорії міжнародної журналістики. — К., 2002.
4. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. - К., 2000.
5. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навч. посіб. – Львів: ПАІС, 2009.
6. Дмитровський Зенон. Телевізійна інформація: теорія і практика. — Львів, 2002.
7. Зернецька О. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. – К.: Освіта, 1999. – 351 с.
8. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості. – Львів: ПАІС, 2004. – 312 с.
9. Іванов В.Ф. Теоретико-соціологічні аспекти дослідження масовокомунікативного процесу // Наукові записки Інституту журналістики / КНУ ім. Т.Шевченка. – К., 2000. – Т. 3. – С. 103.
10. Іванов В. Поняття про засоби масової комунікації // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. VII Всеукр. наук.-теорет. конф. / ЛНБ ім. В.Стефаника. НДЦ періодики. – Львів, 2002. – С. 407.
11. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: навч. посіб. – Львів: ПАІС, 2009.
12. Капелюшний А. О. Телебачення прямого ефіру: практика мовлення, типові помилки: навч. посіб. – Львів: ПАІС, 2011.
13. Карась М. А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу : навч. посібник / М. А. Карась. – К. : Видавництво Інституту журналістики, 2009. – 101 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://journalib.univ.kiev.ua/Posibnik_journal_fah.pdf
14. Лизанчук В., Кузнецова О. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці. – К.: Дзвін, 1991. – 92 с.
15. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. - 2-ге вид., допов. та Поліпшене. - Х., 2000. – 257 с.
16. Москаленко А. Вступ до журналістики. – К.: Центр вільної преси, 1998. – 300 с.
17. Потятиник Б., Лозинський М. Патогенний текст. – Львів: Місіонер, 1996. – 295 с.
18. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. – Львів: ПАІС. – 312 с.
19. Почепцов Г. Теорія комунікації. – К.: ВЦ “КУ”, 1999. – 308 с.
20. Різун В. Основи масового спілкування як духовного єднання і порозуміння // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. – Львів, 2001. – Вип. 21. – С. 21.
21. Різун В. Маси / КНУ ім. Т.Шевченка, Ін-т журналістики. – К.: ВПЦ “КУ”, 2003. – 118 с.
22. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. – Львів: Аз-Арт, 2003. – 212 с.

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	1 ти жд ен ь	2 ти жд ен ь	3 тиж ден ь	4 тиж ден ь	5 тиж ден ь	6 ти ж д е нь	7 т и ж д е нь	8 тиж ден ь	9 тиж ден ь	10 тиж ден ь	11 тиж ден ь	12 тиж ден ь	13 тижд ень	14 тижд ень	15 тижд ень	16 тижд ень	17 тижд ень
Лекції	Л1 Л2	Л3	Л4 Л5	Л6	Л7 Л8	Л 9	Л 1 0	Л12	Л13 Л14	Л15	Л16	Л17 Л18	Л19				
Практич ні	П1	П2		П3		П 4	П 5	П6		П7	П8П 9	П10	П11 П12	П14П 13	П15 П16	П17	
Контрол ь знань								МК 1							МК2	ІНД 3	Іспи т

Л1 – лекційне заняття по темі 1

П1 – семінарське заняття по темі 1 ...

Т1-4 – письмове тестове

опитування з тем 1-4

МК1 – модульний контроль 1

ІНД3 – індивідуальне навчально-дослідне завдання